

УДК 338.488.2:640.4

О. Боратинський

викладач кафедри готельно-ресторанного бізнесу

Ю. Цюпрук

студентка спеціальності

«Готельно-ресторанна справа»,

Львівський державний університет

фізичної культури імені Івана Боберського

МЕТОДИ ДЕРЖАВНОГО РЕГУЛЮВАННЯ ЦІН НА ПІДПРИЄМСТВАХ ГОТЕЛЬНОГО БІЗНЕСУ

Актуальним питанням на сьогодні є питання регулювання ціни. Предметом державного регулювання ринку є прийняття законів, які, з одного боку, гарантували б рівноправні умови для всіх суб'єктів, які функціонують на ринку надавали б їм економічної свободи, ставали б на перешкоді монополізму, недобросовісної конкуренції, а, з другого, – давали змогу б поповнювати державний бюджет, розв'язувати її соціальні проблеми, підвищувати якість та конкурентоспроможність вітчизняних товарів і послуг. Значна роль належить державі саме в регулюванні цін на товари й послуги як економічними, так і адміністративними методами.

Економічні методи здійснюються за допомогою економічних важелів: податків, (зокрема, універсальні та специфічні акцизи), створення відповідної законодавчої бази щодо методик формування цін, платоспроможності покупців тощо.

Адміністративні методи здійснюються встановленням фіксованих і регульованих цін на окремі товари та здійсненням контролю за ними, наданням дотацій, компенсацій, антимонопольні заходи тощо [1].

Підприємства готельного господарства України сплачують 10 основних видів загальнодержавних податків і обов'язкових платежів, а саме:

- податок на додану вартість.

Податок на додану вартість (ПДВ) в Україні сплачують на всіх етапах руху товарів, робіт, послуг. При цьому використовують уніфіковану ставку податку (20 % або 0 %) та недостатньо широкий перелік податкових пільг.

Основним Законом України, який регулює відносини з оподаткування, є Закон України «Про систему оподаткування». На його основі встановлюють, скасовують й розмежовують податки, збори та платежі, призначені для центрального й місцевих бюджетів;

- акцизний збір;
- податок на прибуток підприємства;
- податок на доходи фізичних осіб;
- мито;
- державне мито;
- плата (податок) за землю;
- відрахування на соціальні заходи від фонду оплати праці;
- податок з власників транспортних засобів та інших самохідних машин і механізмів;
- плата за торговий патент та на деякі види підприємницької діяльності.

Місцеві податки встановлюють місцеві органи влади та управління. Можливе впровадження місцевих податків на розсуд місцевих органів без будь-яких обмежень з боку центральної влади.

Характер встановлення місцевих податків залежить від рівня розвитку місцевого самоврядування й самофінансування, від того, який принцип покладено в основу побудови бюджетної системи – єдності чи автономності (повної чи обмеженої). Чим вищий рівень розвитку суспільства, тим ширша автономність місцевих бюджетів і самофінансування регіонів [2].

До основних видів місцевих податків і зборів у готельному господарстві України зараховують такі:

- до місцевих податків: податок з реклами; комунальний податок;
- до місцевих зборів: готельний збір; збір за паркування автотранспорту.

Підприємства готельного господарства сплачують специфічний місцевий збір до місцевих бюджетів – готельний збір. Платниками готельного збору є фізичні особи, які проживають у готелях, кемпінгах, мотелях та інших приміщеннях готельного типу усіх форм власності,

юридичні особи, що орендують зазначені приміщення. Ставки готельного збору в Україні встановлюють у високих розмірах – 10–20% від вартості розміщення або від вартості оренди готельного фонду (без вартості додаткових послуг і податку на додану вартість) за добу, що слід вважати зовнішнім (незалежним від якості роботи підприємств готельного типу) чинником зростання готельних тарифів.

За своєю суттю готельний збір відрізняється від податку на додану вартість тим, що його потрібно стягувати одноразово (за першу добу проживання) та має суто цільове спрямування щодо використання – на потреби розвитку готельного господарства міста.

На жаль, в Україні готельний збір нараховують за кожну добу проживання, зокрема й за неповну, і перераховують до місцевого бюджету готелі, кемпінги, мотелі, гуртожитки для приїжджих та організації, яким належать приміщення готельного типу [3].

У групі податків, зборів та інших податкових платежів, що входять до складу витрат обігу, головне місце посідають: внески до пенсійного Фонду України, внески до фондів соціального страхування, медичного страхування, захисту населення від безробіття, відрахування та збори на будівництво, ремонт та утримання автомобільних шляхів, податок з реклами.

У групі обов'язкових платежів, що в межах нормативів (лімітів) сплачують за рахунок витрат обігу, а понад нормативи – за рахунок прибутку, що залишається у розпорядженні підприємства, слід визначити такі: плата за спеціальне використання природних ресурсів; плата за забруднення навколишнього середовища.

У зв'язку з тим, що податків багато, вони суттєво впливають на ціни та на основні показники діяльності готелів. Можна твердити, що політика держави щодо суб'єктів підприємництва відслідковується у законах, які створюють для регулювання (зокрема, сприяння, обмеження, спрямування тощо) підприємницької діяльності.

Аналіз практики формування цін на готельні послуги в Україні показав, що одним із визначальних чинників цього процесу нині є законотворча діяльність держави. Так, незважаючи на те, що готелі встановлюють ціни на свій товар самостійно, без узгодження з державними органами ціноутворення (тобто пряме регулювання відсутнє), держава здійснює суттєвий вплив на рівень цін у готелях шляхом непрямого економічного регулювання.

Ключові слова: держава, регулювання цін, готельний бізнес, податки.

Список використаних джерел

1. Агафонова Л. Г. Показники і критерії конкурентоспроможності окремих видів туристичних послуг / Агафонова Л. Г., Королоп О. О. // Вісник КДТЕУ. – 2000. – № 1. – С. 34–37.
2. Бичківський Р. Управління якістю : навч. посіб. / Р. Бичківський. – Львів : Львівська політехніка, 2000.
3. Іванова Л. О. Маркетингові можливості сучасного готельного бізнесу в Україні / Л. О. Іванова. – Львів : Державний університет «Львівська політехніка», 1997.